

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *05 «Соціальні і поведінкові науки»*

Код та найменування спеціальності *051 «Економіка»*

Освітньо-професійна програма *Фінансово-економічна безпека*

Ступінь вищої освіти *магістр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *051 Економіка*

«28» серпня 2024 р. протокол №1

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К-21-06/2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Економічної теорії та фінансово-економічної безпеки](#)

Викладачі: **Шишлюк Вікторія Русланівна**, доцент кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки, кандидат юридичних наук, доцент

[Профайл](#)

Контакти:
etfeb@ukr.net,
048-712-40-88

Освітній компонент викладається на I курсі у I семестрі

Кількість: кредитів - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	16	14
заочна	12	6	6
Самостійна робота, годин	Денна – 60		Заочна – 78

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» спрямований на формування у здобувачів освіти фундаментальних знань і практичних навичок у сфері правового регулювання господарської діяльності. Курс охоплює питання правового статусу суб'єктів господарювання, нормативно-правового забезпечення їх діяльності, а також механізмів захисту прав та інтересів учасників господарських правовідносин.

Студенти вивчають основи господарського права, опановують норми законодавства, що регулюють підприємницьку діяльність, договірні відносини, відповідальність за порушення господарських зобов'язань. Особливу увагу приділяється правовому супроводу корпоративних відносин, інвестиційної діяльності, банківського права та податкового регулювання.

В результаті освоєння освітнього компоненту, здобувачі зможуть ефективно використовувати правові механізми для захисту інтересів суб'єктів господарювання, забезпечення законності у їх діяльності та попередження правових ризиків.

Освітній компонент «Правове забезпечення суб'єктів господарської діяльності» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонентів «Теорія управління безпекою соціальних систем», «Глобальна економіка», «Інноваційний розвиток підприємств».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – формування у здобувачів знань і компетенцій, необхідних для правового регулювання господарської діяльності з акцентом на забезпечення економічної безпеки підприємств. Здобувачі опановують навички застосовувати правові інструменти для мінімізації ризиків, захисту майнових інтересів, забезпечення правової стійкості бізнесу та створення умов для ефективного функціонування суб'єктів господарювання в умовах сучасної ринкової економіки.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Правове забезпечення суб'єктів господарської діяльності» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені [в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 051](#)

Інтегральна компетентність

Здатність визначати та розв'язувати економічні задачі та проблеми, приймати відповідні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних труп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК5. Здатність працювати в команді.
- ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК13. Спроможність організувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері фінансово-економічної безпеки.

Програмні результати навчання:

2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

17. Вміти діагностувати та оцінювати безпеку бізнесу.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Правове регулювання та функціонування суб'єктів господарської діяльності			
1	Зміст навчальної дисципліни «Правове забезпечення суб'єктів господарської діяльності».	2	0,5
2	Правові засади господарської діяльності.	2	0,5
3	Державне регулювання господарської діяльності.	2	1
4	Договірні відносини у господарській діяльності.	2	1
Змістовний модуль 2. Захист, безпека та відповідальність суб'єктів господарювання			
5	Захист прав та інтересів суб'єктів господарської діяльності.	2	0,5
6	Правове регулювання інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності.	2	1
7	Правове забезпечення економічної безпеки та управління кризовими ситуаціями.	2	0,5
8	Відповідальність суб'єктів господарської діяльності.	2	1
Разом за ОК:		16	6

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розробка проектів господарських договорів (договору купівлі-продажу, оренди або поставки).	2	0,5
2	Аналіз реальних кейсів вирішення господарських спорів у судах та підготовка аргументів для судового захисту.	2	1
3	Розробка пакету документів для реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності	2	0,5
4	Підготовка проекту корпоративного договору з акціонерами або учасниками, визначення прав і обов'язків сторін.	2	1
5	Оцінка правових інструментів захисту інвестицій та аналіз законодавства про інвестиції.	2	1
6	Визначення правових загроз економічній безпеці підприємства та розробка рекомендацій для їх уникнення.	2	1
7	Оцінка наслідків невиконання або неналежного виконання господарських зобов'язань та підготовка заходів для мінімізації юридичної відповідальності.	2	1
Всього за ОК:		14	6

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Написання реферату з теми:			
1	1. <i>Правові аспекти забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах глобалізації.</i> 2. <i>Антикризове правове регулювання діяльності суб'єктів господарювання: національні та міжнародні підходи.</i>	10	20
Підготовка доповіді та презентації з теми:			
2	1. <i>Вплив правового регулювання на розвиток малого та середнього бізнесу в Україні.</i> 2. <i>Системи захисту прав суб'єктів господарської діяльності в умовах економічної кризи.</i>	20	28

Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:			
3	1. Опишіть основні характеристики правового статусу різних форм підприємств в Україні (наприклад, ТОВ, ФОП, акціонерні товариства).	30	30
	2. Які ключові елементи повинні бути враховані при укладанні господарського договору? Приведіть приклади типових помилок.		
	3. Перерахуйте основні права та обов'язки суб'єктів господарської діяльності відповідно до чинного законодавства.		
	4. Які основні положення антимонопольного законодавства в Україні? Як вони впливають на конкурентоспроможність підприємств?		
	5. Опишіть, які правові засоби можуть бути використані для захисту прав суб'єктів господарювання у випадку їх порушення.		
	6. Які основні правові норми регулюють корпоративне управління в Україні? Як вони впливають на управління акціонерними товариствами?		
Всього за ОК:		60	78

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *письмові модульні контрольні роботи;*
- *тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;*
- *виконання і захист практичних робіт;*
- *усне опитування;*
- *тощо.*

Підсумковий контроль – *екзамен.*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади управління та основи науки про безпеку		
Практичні роботи*	5*3=15	5*3=15
Самостійна робота*(реферат)	1*5=5	1*5=5
Самостійна робота*(доповідь)	1*6=6	1*6=6
Самостійна робота*(Письмові відповіді)	3*3=9	3*3=9
Всього за змістовний модуль 1	35,0	35,0
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти управління безпекою соціальних систем		
Практичні роботи*	5*3=15	5*3=15
Самостійна робота* (реферат)	1*5=5	1*5=5
Самостійна робота*(доповідь)	1*6=6	1*6=6

Самостійна робота*(письмові відповіді)	3*3=9	3*3=9
Всього за змістовний модуль 2	35,0	35,0
Екзамен	30,0	30,0
Всього	100,0	100,0

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті.](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

2 - 3 балів	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1 – 2 балів	Практична робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,5 – 1 балів	Практична робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-0,5 балів	Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (написання реферату, оцінювання однієї роботи)

3,5 - 5 балів	Реферат відпрацьований та вчасно захищений, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
2,5 – 3,5 балів	Реферат відпрацьований, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1 – 2,5 балів	Реферат відпрацьований, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-1 балів	Реферат не відпрацьований або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (доповідь, оцінювання однієї роботи)

5-6 балів	Доповідь відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4 – 5 балів	Доповідь відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,5 – 4 балів	Доповідь відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0 – 2,5 балів	Доповідь не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (письмові відповіді, оцінювання однієї роботи)

2,5-3 балів	Письмова відповідь відпрацьована та вчасно захищений, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1,5 – 2,5 балів	Письмова відповідь відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1 – 1,5 балів	Письмова відповідь відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-1 балів	Письмова відповідь не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювальна- демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод), технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань

Самостійна робота (реферати, доповіді з презентаціями, індивідуальні навчально-дослідні завдання тощо): робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, оцінка, ілюстрація тощо), реферування, конспектування).

8.Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : підручник / І. Г. Волинець, Л. С. Громко, В. Л. Загоруйко та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 768 с.

ISBN 978-966-940-359-9

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2140521>)

2. Електронні сервіси в господарській діяльності [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Б. М. Гамалюк, Ю. С. Годованець, Х. Ю. Кульгавець та ін. ; за заг. ред. М. С. Долинської ; Львів. держ. ун-т внутрішніх справ. – 2-ге вид., перероб. – Львів : МНАУ, 2020. – 282 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2165351>)

3. Колосок, С. І. Розроблення та реалізація інвестиційного проекту [Текст] : підручник / С. І. Колосок, Ю. О. Мирошніченко, Г. А. Мішеніна ; Сум. держ. ун-т. – Суми : СумДУ, 2021. – 121 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2191236>)

4. Інформаційне та обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. М. Левченко, Н. С. Шалімова, Т. І. Грінка, О. В. Сторожук ; Центральноукр. нац. техн. ун-т. – Кропивницький, 2022. – 190 с.
(<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2305504>)

Додаткові:

1. Механізми управління фінансово-економічними результатами діяльності аграрних підприємств [Текст] : монографія / Н. С. Згадова, В. І. Губко, Л. Л. Марчук, В. В. Лагодієнко ; Одес. нац. технол. ун-т, Каф. економічної теорії та фінансово-економічної безпеки. – Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2022. – 208 с.

ISBN 978-617-8128-11-1

(<https://elc.library.ontu.edu.ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1984630>)

2. Свистун Т. В. Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій і переробній промисловості [Текст] : навч. посіб. / Т. В. Свистун, Н. Й. Басюркіна, С. Ю. Вігуржинська ; за ред. Т. В. Свистун ; Одес. нац. акад. харч. технологій. – Дніпро : Середняк Т.К., 2021. – 248 с. : табл., рис. – Бібліогр.: с. 239-247.

ISBN 978-617-8010-61-4

(<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1703084>)

3. Економіка та управління персоналом: магістерський курс [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, М. І. Дзямулич та ін. ; за заг. ред. О. М. Шубалого ; Луцьк. нац. техн. ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2024. – 344 с.

ISBN 978-966-517-994-8

(<https://elc.library.ontu.edu.ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2267650>)

4. Прийняття управлінських рішень в кризових та надзвичайних ситуаціях [Електронний ресурс] : навч. посіб. / А. В. Руснак, А. В. Ломоносов, О. Е. Ломоносова, І. І. Надточій ; Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. – Миколаїв : Іліон, 2023. – 266 с.

ISBN 978-617-534-691-4

(<https://elc.library.ontu.edu.ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2271480>)

5. Ефективність використання інноваційно-інвестиційного потенціалу продовольчого бізнесу [Текст] : монографія / Н. Й. Басюркіна, Н. С. Белали, Т. В. Бордун та ін. ; за ред. Ю. О. Бровкіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. – Одеса : ОНАХТ, 2020. – 151 с.

ISBN ISBN 9786177503995

(<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1308248>)

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [Вимог роботодавців](#)

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Вікторія ШИШЛЮК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки

Протокол від «11» 04 2024 р. № 9

Завідувач кафедри економічної теорії

та фінансово-економічної безпеки /ПІДПИСАНО/ Наталія ЗГАДОВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Фінансово-економічна безпека

к.е.н., доцент кафедри ЕТтаФЕБ /ПІДПИСАНО/ Наталія ЗГАДОВА